

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: negyedévre 3 kor. — egész évre 12 kor.
Vidéken: negyedévre 5 kor. — egész évre 20 kor.

Felelős szerkesztő és lapkiadótulajdonos:

LÁSZLÓ JOZSEF.

Egyesszám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca. — Telefon 275.

TOLLHEGYEN.

— július 27.

(Barabás dala.) Barabás Béla, a kit az ellenfelei némileg találóan neveztek el „műfelejtő“ nek, három mandátum közt — a pad alatt maradt. A választások alatt három kerülete volt, ma nincsen egy sem. Igaz, hogy megválaszthatják Nagykőrösön, de hát haszon e az, ha a függetlenségi párt elvesztett az ő furcsa feledékenysége miatt egy kerületet Budapesten, egyet meg Aradon? Mert Eötvös is, Müller is — meghatározhatlan politikát követnek. Nem is baj, ha ilyen megbízhatlan politikus kimarad a Házból és a pártból. Elvesztette a 13 vér tanut, kárpótolja érte a „Hallod-e te kőrösi lány“ önnagysága! Dudoigassa csak magában Barabás ur a régi nótát:

„Volt szeretőm, tizenhárom,
Tíz maradt el, maradt három,
Kettő megcsalt, egy maradt meg,
Ezt az egyet én csalom meg . . .”

(A XX. században.) Újságíró, békeapostol, szocialista, Ibsenkultusz terjesztője, drámaíró és még egypár valami volt egy személyben. Ő is a modern kor gyermeke, aki tulajdonkép maga sem tudja, hogy mit akar, de mindig volt mondanivalója és mert tudott bánni a hasonlatcomakkal és meseterien büvése volt a stylusnak: a publikum szerette őt. Izlését úgy idomította, ideáljait

ugy cserélte, mint más ember az ingét. Mint drámaíró szatírákat írt, ma a hőskultuszt isteníti, holnap feminista tanokat hirdet. Impresszionista, szimbolista, naturalista, amint jön és amint jölesik. Álomvilágban élt, képzelete csapongásait akarta megvalósítani . . . Azelőtt azért sirtak a poéták és haltak meg undorral, ha a közönség nem értette meg őket. Ez az író, ha valamelyik tisztelője bókolta neki, ideges lett és így felelt:

— „Az istenért, csak azt ne mondja, hogy ért engem, hogy velem érez. Ha ezt mondják nekem az emberek, érzem, hogy nincsen igazam.”

(A jó tanácsok.) Egy fiatal orvos, aki még nem igen tudta, mit szabad, mit nem szabad, — mikor egyszer egy leányos háznál tanácsot kértek tőle egy fiatal ember egészségi állapota felől, aki történetesen megkérte a leány kezét: őszintén elmondotta, hogy a fiatal ember terhelt, tuberkulotikus, mire a pár ibói természetesen semmi sem lett. A fiatal ember megtudva, hogy ki árulta el baját, feljelentette az orvost, akit a büntetőtörvénykönyv alapján erősen megbüntettek, mert eljárat a szája. Idők multával az eset ismétlődött. Megint tanácsot kértek tőle egy vőlegény egészségi állapota felől, de ekkor persze az orvos már elővigyázatosabb volt. Titkolódzó hangon előadta, hogy bár ismeri jól az illetőt, ő véleményét nem

mondhat, tanácsot nem adhat. Ez a párti is természetesen visszament, az orvost sem büntették meg; nem árult el semmit és mégis véleményt mondott.

Papiros-bástyák.

— július 27.

A napokban megérkezett Debrecenbe Kolozsvár törvényhatóságának határozati javaslata, melynek országos helyesléssel fogadott célja az alkotmánybiztosítékok fejlesztése új törvények hozatala és a meglévők hézagainak pótlása útján. — Nincs semmi kétség benne, hogy a kezdeményezőket a legnemesebb szándék vezette, hogy indíványukkal az ország közhangulatának adtak kifejezést s hogy ennek szellemében a kormány, ha végzett a jelen legsürgősebb feladataival, a jövővel számolva hozzáfog az alkotmánybiztosítékok fejlesztéséhez. Különösen Andrássy nagy beszéde után biztathatjuk magunkat ezzel a reménységgel: hiszen a miniszter kéretlen, kérdezetlen magától rámutatott az alkotmányvédő törvények reformjának szükségességére.

A kolozsvári javaslatot a tanács rövidesen közgyűlés elé fogja vinni, ajánlván annak elfogadását, amihez a közgyűlés természetesen a legnagyobb lelkesedéssel csatlakozni fog. Szeretnénk azonban, ha a tanács nemcsak

Hangulat.*)

Kinek szívében a hit lángja ég,
Aki tud bizni és tud hinni még,
Ezek a szürke őszi fellegek
Elmulást annak nem jelentenek.

De ki szívében nem hord egyebet,
Csak csalódást, megölt eszményeket,
S szakadt erővel tétovázva jár:
Az a tavaszban nem tud hinni már.

Kató József.

A szerelmes asszony.

— Igy akarlak. Nem mozdulsz el többé innen, Nem bocsátalak el. Itt kell maradnod nálam az én halottas ágyam mellett: látnod kell az én szenvedéseimet. Azt akarom, hogy lásd az én halálkölteményemet, gyönyörködj halálomban, melyet te akartál. Igenis, te, akit én imádozok, akit én oly végtelen szerelemmel szeretek. Szeretek a leg-rültebb szerelemmel, bár tudom, hogyha nem ismertelek volna ha nem láttalak volna soha, úgy én most nem élném utolsó perceimet, nekem most nem kellene meghalnom. De azért én mégis szeretlek és szeretni foglak még akkor is, ha nem leszek már, ha porladni fogok, mert az én szerelmem teirántad örök, soha meg

* Mutatvány a szerző „Költemények“ c. alatt most megjelent kötetéből.

nem szűnő, végtelen, szent és érzem, nem a kőr sorvaszt engem, nem, én a szerelem tüzeiben égek el.

Tovább nem bírta már. A kicsi, vézna beteg asszonyt újra elfogta a köhögési roham és erőtlenség dől vissza hófehér párnáira.

Barcsy Dénes elbocsátotta a gyöngé, sovány asszonyt, kit eddig átkarolva tartott, kezébe temette az arcát és nem tudott sírni. A folytonos szenvedés, gyöttrődés, az átvirrasztott kínos éjszakák fásulttá, érzéktelenné tették.

Barcsy egy esztendővel ezelőtt ismerkedett meg Hortaynéval, az elhunyt gazdag földbirtokos özvegyével. Hortayné még akkor a nagy vidéki város ünnepelt szépségei közé tartozott. A leghírhedtebb Don Juanok hátszák kezébe, de hasztalan. A szép asszony kacérkodott velük, meghallgatta üres bókjaikat, mosolygott rajtuk — és semmi több. Valóságos udvara volt, de csak csak játéknak, időtöltésnek volt jó.

A „Kaméliás hölgyet“ adták a színházban. Vatemelyik híres művész játszott Margitot. A közönség lázba jött, mindenki a művésznőt csodálta, azt a nagy, szenvedélyes szent szerelmet. Hirtelen valaki Hortayné felé fordult, két izzó szem meredt a szép asszonyra, mintha kérdenék: „tudnál-e te így szeretni? Látnod, ez a szerelem!” Hortayné megremegett, maga sem tudta miért, csak nézett annak a bozontos hajú férfinak a szemébe és nem tudott megválni

attól attól a tekintettől, mely égette perzselte.

Másnap ezt írta a bozontoshaju az asszonynak:

Te vagy, óh asszony, üdvöm, mindenem,
Terólad zengem legszebb énekem.
A te szíved sugárik éjszakámba,
Szavad az éji szellő suttagása,
Teértem élek, rólad álmodom,
Bocsáss meg érte, édes angyalom,
Bocsáss meg érte, édes angyalom!

A szép asszonyt valami kiábrándíthatlan gyönyör hatotta át, midőn ezt a rövid pár sort elolvasta és félt, hogy ez is csak olyan mint a többi. Nem, ez lehetetlen. Barcsy, az askéta újságíró, az egészen más ember. Egyetlen asszonynak sem udvarolt, mióta el hagyta egy lelketlen, forróvérű színész, kit az örültség szeretett. Mennyi bolondot követett el akkor a színész kedvéért. Hogy kacagta az egész várost, de ő nem törődött a világgal, semmivel, csak járta a bolondját annak a kacér színésznek, aki kikacagta a szerelmes embert és megszökött egy léha, gazdag fiúval. Barcsy ezt a nagy csalódást nem bírta kibevetni. Magába zárkozott lett, nem jött asszonyok közé, mert azt hitte, hogy igazi szerelem nem létezik már és félt, hogy újabb csalódás érhetné . . . Ilyen férfi után vágyott Hortayné, ki fel tudja magát áldozni, megveti a társadalmi konvenciókat és mindezt egy asszonyért, a szerelemért.

Százsor újra elolvasta azt a néhány

tessék-lássék módra kezelné ezt a dolgot, hanem egész lélekkel tanulmányozva vinné a közgyűlés elé. Szeretnénk, ha a közgyűlés érdeklődése nem merülne ki riadó éjzenésben, hanem behatolna a dolgok lényegébe. Szeretnénk, ha a javaslat kereteit Debrecen és Hajdúvármegye töltenék ki élő tartalommal.

Mindenki látja, aki politikai életünkön rajta tartja szemét, hogy a magyar politika még mindig nem a béke, csak a fegyverszünet bizonytalan tartamu idejét éli. Tul a határon fegyverkezik az ellenség, bőszebben, mint valaha s cinkostársa bent az országban fogsattogva várja a féktelen marakodás és szabad préda idejét, szemérmelenebbül, mint valaha. Alkotmányunk körülbástyázását létfontosságunk érdeke parancsolja, a kötelelességmulasztás halálös bűnét az alkotmány halálával fizetnénk meg.

A nagy harenak már letolyt első felében keserves tapasztalatok árán találtuk meg, hogy a magyar törvények szerkesztésének technikája fölötte tökéletlen. Törvényeink szövege nem elég szabatos és oly szélessé és erőssé tette a kormányhatalmat, hogy a parlament is, a törvényhatósági intézmény is csak a legnagyobb erőfeszítéssel bírta megvédeni az alkotmányt. Ezért kívánja a kolozsvári átirat szabatosabb megszövegezését azoknak az elveknek, melyek, ha nem szabatosan, ha nem elég karuisztikusan kifejezve is, részint szokásjogi alapon, részint törvényeink szavai és szelleme szerint eddig is alapelvei voltak alkotmányunknak. S ennyiben igaza volt a kolozsvári határozatnak, melynek értelmében feltétlenül reformálni kell alkotmányvédő törvényeinket — azonban itt még nem szabad megállni.

Mert ne felejtjük el, hogy akár jók a törvények, akár rosszak, akár nagy hatalmat adnak a központi hatalomnak a municipiumokkal szemben,

akár kicsit: az a kormány, amely elszánta magát az erőszakra, ha intézmények nem állanak utjában, fegyveres erőre támaszkodva, mindig képes lesz törvénytelen akaratát érvényesíteni. A Kristóffy-kormány mutatott elég példát erre is. A legkitünőbb törvények sem egyebek papiros bástyáknál, melyeket az erőszak, különösen ha szoldateszkabakkancsokat huz, egy rugással elhárít az utjából. A papirbástyáknak igazi értéket csak az ad, ha mögöttük az intézmények érofala teszi csuffá az ellenség minden ostromállatait.

Igen, szükség van a jó törvényekre, de még nagyobb az intézményekre, melyek a való életbe viszik át az írott malasztot. Intézményekre, melyek megerősítik a nemzeti társadalmat, látogatottabbá teszik a törvényhatósági közgyűléseket s anyagi és politikai kérdésekben a kormánytól függetlenné a törvényhatóságokat. Az állami dotációval kitartott autonómia nem autonómia. Nemesak megyei számvevőségre és pénztárra van szükség, hanem teljes önmegadóztatási jogra és a kormány utalványozásától független törvényhatósági jövedelemre is. Szervezni kell a járási érdekképviseleteket tág hatáskörrel. Vissza kell állítani a törvényhatósági véleményező segéd és kezelő hivatalok választás utján való betöltését, mert a főispán kinevezettjei válságos időkben nem a megye, hanem a főispán hivatalnokainak tekintik magukat. Új alapon kell szervezni a községi képviseleteket és hatáskörüket, mert hiszen a küzdelem végső fokon a községek magatartásán fordult meg a multban is, ott fordul meg a jövőben is.

Ime, taláalomra kikapott egész sora azoknak az intézményeknek, melyek növelik a polgárok önértetét, a közdolgok iránt való érdeklődését s a melyekkel értelmet lehet adni a törvények papiros bástyáinak. Szeretnénk,

ha az összes törvényhatóságok figyelemre méltatnák e futó megjegyzéseket a kolozsvári levél tárgyalásakor.

Politikai hírek.

— **Minisztertanács.** Félhivatalosan jelentik, hogy a kabinetnek Budapesten időző tagjai ma este minisztertanácsot tartottak.

— **Eötvös Károly győzelme.** Budapest VII. kerületében a pótválasztás reggel 4 és fél órakor ért véget. A szavazás eredménye a következő: Eötvös Károly kapott 3118, Barabás Béla 2564, Ullmann Jákó 45 szavazatot. Így tehát Eötvös Károly nyerte el az erzsébetvárosi mandátumot, 915 szótöbbséggel.

— **Wekerle utazása.** A képviselőházban elterjedt hírek szerint Wekerle Sándor miniszterelnök kedden este Ischlbe utazik, ahol a király audiencián fogadja. Ezen az audiencián a király Justh Gyula képviselőházi elnöknek érdemei elismeréséül — állítólag — belső titkos tanácsosi címet adományoz.

— **Az új horvát kormány.** Mint hírlik, a hivatalos lap egyik legközelebbi száma fogja közölni az új horvát osztályfőnökök kinevezését, még pedig Nikolic Vladimírét báhelyettesé és belügyi osztályfőnökké, Badajo dr.ét igazságügyi és Rajcs Milán dr.-ét vallás- és közoktatásügyi osztályfőnökké.

— **A pozsony-bécsi villamos vasut terve** kapcsán az az állítás történt, hogy ezt a vasutat Frigyes főherceg kívánja, vagy támogatja, vagy éppen érdekelve van benne. A legilletékesebb helyről felhatalmazták a Budapesti Tudósítót annak a leghatározottabb kijelentésére, hogy Frigyes főherceg e vasuterrvel semmiéle összeköttetésben nincs és nem is volt, abban nemesak nem részes, de e vasut ügyét soha, sem közvetve, sem közvetlenül nem ajánlotta. Ezzel önként el-esik minden kombináció, mely e vasut kapcsán Frigyes főherceg nevével hozatott összefüggésbe. Frigyes főherceg és neje voltak az uralkodóház tagjai közül mellettünk a nemzeti küzdelem alatt. Bizony kár általában gyanúsításokkal veszélyeztetni ily értékes rokonszenveket!

sor, melyekért a lelke üdvösségét akarla kockára tenni, szután habozás nélkül irta vissza: Jöjjön.

És a férfi jött. Megfogta a feléje nyújtott kezét és csókolta, ezzeveszetten csókolta és nem akarta többé elengedni. Az asszony pedig nem vonta vissza.

Valami örüli láz, szenvedély ragadta el őket és az asszonynak nem volt ideje felocsudni belőle. Magával sodorta a férfi tékelen, izzó szerelemvallása, ki lábainál heverve, fejét ölébe hajva, csókolta azokat a puha bársonyos kezeket, melyeket nem birt elengedni. A férfi gyönyörtől ittasultan felkuszott az asszonyhoz, égő ajkát ajakára szorította és belefultak a csókba.

És ez az ezzeveszett, tomboló szerelem nap-nap után ismétlődött. Ha egy nap nem jöhetett el a férfi, a szerelmes szőke asszony elment imádottja lakására és várt. Mikor aztán Barcsy kifáradtan hazatért, a szép asszony odavonta annak fejét keblére és elsimította puha kezeivel a redőket homlokáról és részegítő csókjaival lecsókolta forró ajkait.

Hirek még józan volt. De amint belépett a férfi szobáiba, izzó szeméibe, melyekben valami csúdas tűz lobogott, mintha megperzselődött, elkábult volna ettől. Olyan volt, mint a boldog éji bogár, mely folyvást a láng körül röpköd, melyben elpusztul, megsemmisül és megis körülötte röpköd. Nem tudott ő élni anélkül a gyilkos szempár nélkül.

Az a szent örület vett ilyenkor rajta erőt, mely szentté teszi a bűnt, bábbá az öatudatot.

És zengte az ő nagy szerelmének fenéges himnuszát.

— Több az mint boldogság, amit én most érzek, amikor csak az enyém vagy és senkimásé, amikor még gondolataidat is enyémnek mondhatom. Menyebb üdvösség az, melynek finalé a kárhozat. Oh, de most ne beszéljünk erről, csak egyedül terőlad, ki az én hőöm, királyom, istenem, mindenem vagy. És te talán csak sejtéd ezt, de nem érzed. Pedig érezned kellene. Hisz lángoló vérem lüktetése, szerelmes szívem dobogása, szonju ajkam cókja, puha karom ölelése mind csak az én végtelen, soha meg nem szűnő szerelmemről regél neked. Ha elmégysz, szeretnélek átfonni, hogy visszatartsalak; ha távol vagy tőlem, elátkozom az asszonyokat, kik rád tekintenek, a hivatásodat, mely meg-rabol tőlem a barátokat, kik meglopják a percet, mely engem illet. És szerelnék hozzád rohanni, lábad elé vetni magam, könyörögve, hogy jöjj, mert meghalok te nélkül. Ha mellettem vagy, reszketek a félelemtől, hogy ismét el kell válnunk. Nincs egy nyugodt pillaratom, életem csupa féltés, aggodalom, hogy megcsalsz, elveszítelek, Irigylem az embereket, kikkel beszélsz, kikre rátekintesz és hogy enyémnek, egészen enyémnek mondhatok, nem cserélnek az Istennel sem. Minden gondolatom, érzésem, vágyam, ábrándom, reményem, hitem te vagy. Éjjel rólad álmodom, nappal rólad gondolkodom, Te és mindig csak te!

Amint egy kis idő múlva magához tért a beteg elfonyadt asszony, ismét a férfit kereste Szorosan magához ölelte annak farkó, beesett arcát, ajkára szorította vékony ajkait és forró csókjaival belelehelte elroncsolt tüdejének halált hozó mérgét. A férfi szótlanul tűrte, sőt elősegítette a szerelmes asszony gyilkos munkáját és mohón szivta magába az emészto iszonyu kört, a borzalmas halált.

Barcsy átlátta a szerelmes asszony szándékát és nem bánta. Oly semmi volt már neki az egész élete. Azt a nőt nem szeretheti többé, nem ragadhatja vissza a halál torkából, miért élne akkor ő. Ez egy volt a földön amiért érdemes volt élni, küzdeni, meghalni. Most már ez sem lesz többé. És kívánta, sóvárogta a halált, de ez csak nem jött.

Néha felordított fájdalmában kétségbeesésében, hogy az Isten ily kegyetlen. Az a csodás asszony, aminő nem lesz többé e világon, az a haláltusát vivja, míg ő hűtlenül engedi elpusztulni, megsemmisülni és nem tudja a sirba, a másvilágra is követni. Mert Barcsy lelkében élt az a meggyőződés, hogy az ilyen szerelem nem érhet véget a földön, ennek még folytatása van a tulvilágon az örökké tartó.

Majd elfogta az örület. Félt, hogy az ő szerelmes szép szőke asszonya ott tulnan meg fogja csálni, ha nem megy vele. De nem mehet. Mindegy, nem hagyja el az asszonyt. És felordított:

Országgyűlés.

A képviselőház ülése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, július 27.

A függetlenségi párt tegnapi ülésén elhárították a mára fenyegető vihart, mely a pozsonyi bécsi villamos dolgában fenyegetett. A függetlenségi pártnak sikerült a dolgot még egy bizottság elé terelnie, a kormány pedig rámutathat arra, hogy az akaratát nem kényszeríti föltétlenül a pártra, mert hiszen beleegyezett abba, hogy a vasutervevel még egy bizottság foglalkozik.

Justh Gyula elnök az ülést tíz órakor megnyitja. A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után az elnök bemutatja Filipich Lajos esáktorayai mandátumát, melyet az igazoló bizottsághoz utasítanak.

Következik az

1906 évi állami költségvetésről szóló törvényjavaslat.

Hocitsy Pál előadó: A betérjesztett törvényjavaslatban a kormány azt kéri a Háztól, hogy az 1906. évi költségvetésben megállapított bevételeket és kiadásokat felhasználhassa. Mikor ezt a Ház megszavazza, akkor másodsor fejezi ki bizalmát a nemzeti kormány iránt. Határozati javaslatot terjeszt be, amelyben kéri kimondani, hogy a költségvetési törvény elfogadásával nem tekinthető a felmentvény megadottnak az 1906. évi kezelési év azon szakára, mely a jelenlegi kormány hivatalba lépését megelőzte. (Éljenzés.)

Maniu Gyula: Miután nem viseltetik bizalommal a kormány iránt, nem járul hozzá Hocitsy határozati javaslatához.

Vizy Ferenc: Bizalommal viseltetik a kormány iránt, tehát megszavazta a költségvetési meghatalmazást.

Hodza Milán: A katonai büntető perrendtartás hiányait teszi szóvá. Ebből szemelvényeket is olvas fel. Kéri, hogy ezen változtassanak. A kormány iránt nem viseltetik bizalommal.

Wekerle Sándor miniszterelnök: Válaszol mindenekelőtt Hodzának. Nem tudja, hogy milyen ócska kalandáriumból olvasott szemelvényeket, de igazán nem áll az, a mi mondott. A nemzetiségiek itt a Házban — folytatta szóló Maniu szavaira reflektálva — hatalmi álláspontra helyezkedtek

— Lili, egyetlen Lili! ne hagyj el, vigy magaddal, könyörgöm, én, aki téged szeretni fog időtlen időig, aki megőrül ténelkülöd. Lili! Lili!

És Lili eszmélni kezdett. De látszott, hogy ez már kialvó lelkének utolsó fellobbanása, búcsújos hatyudala. Csak vontatottan, kinlódva, fuldokolva rebegett.

— Simulj hozzám, egészen közel. Látnod még most is csak téged akar a te szerelmes Lili, mikor már félig a tulvilágon vagyok, mikor már nem érzek semmi mást, csak a szivemben nagy, félelmetes szerelmet. Már itt belül sem fáj semmi, csak a szerelem él még bennem, ez élteti még a lelkemet. . . De mégis, fáj valami, iszonyuan fáj, hogy jajgatni szeretnék és nem bírok. . . Fáj, hogy te itt maradsz annyi könnyelmű szép asszony között, kik százszorosa szebbek nálamnál. De ugye nem fogod őket szeretni, csak mindig engem és kivülem senki mást e világon. . . Oh, mondd ezt, oly édes így meghalni. Mert én értem halok meg, mivel nagyon szerettelek. . . Jöjj, csókoldj meg, szívd magadba az én szerelmes lelkemet és mindig csak rám fogsz gondolni. . . Így. . . így. . . szívd. . . jobban. . . oly jól esik tudni, hogy benned van a lelkem. . . nem váratsz soká magadra. . . jöjj. . .

És az ágy tövében egy roskadt férfi sokogott.

R. Mimi.

és mindenféle sérelmekről beszéltek. Így soha sem fogjuk egymást megérteni. Mi történelmi alapon akarjuk a fejlődést és ebben már benne van a haladás fogalma. (Zajos taps.) Úgyelni fogunk annak az államnak a függetlenségére és önállóságára. Mi a demokráciának modern alapja, minden vonalon tért akarunk engedni. Ezt a kormányt osztályuralommal vádolni nem lehet. — Ez a nemzet mindig megírta a kor eszméit. Ismétli, hogy a nemzetiségiek programját nem tartja eléggé világosnak és határozottnak. Egy ilyen programmal szemben kölcsönös megértésre soha sem jutunk. — Ez azonban nem azt jelenti, hogy a román, szerb és tót néppel sem fogjuk egymást megérteni. Mi nem tekintjük az itt ülő nemzetiségi képviselőket népeik kizárólagos, hivatott mandatáriusainak.

Igy vagyunk a szociálistákkal is. Mi nem álljuk utját annak, hogy a munkás sorsa javíttassék, jogai kibővíttessenek és szabályoztassanak. Azonban nem helyesli azok szociálistusát, a kik, nagy elveket hirdetnek, de a kalapácsot nem veszik a kezükbe. Kéri a költségvetési javaslat elfogadását. (Taps és éljenzés.)

Maniu Gyula kijelenti, hogy ő elismeri, hogy ennek az országnak a fejlődése azon az uton halad, melyet a történet mutat.

Elnök: A tanácskozást befejezettnek nyilvánította.

A Ház a törvényjavaslatot általánosságban elfogadta.

Következik a részletes tárgyalás.

A Ház tételenként megszavazza a költségvetést s ezután elfogadja az előadó határozati javaslatát.

Következik a

pozsonyi határszéll

villamos vasut.

Gaal András előadó: Elfogadásra ajánlja a javaslatot.

Kmetty Károly: Párt megbízásából betérjeszt egy halasztási indítványt. Azok az állítások, mintha e kérdésben a függetlenségi pártot nagy nézeteltérések merültek volna fel, valótlank és csak a rosszakarat forrásából eredhettek. Ennek a javaslatnak semmi köze a bizalom kérdéséhez. Mi törhetlen ragaszkodással és szeretettel viseltetünk a kormány iránt. A mi a halasztást illeti előadja, hogy a kérdés nagyon régi, de Magyarországon mindjárt eleinte nagy közvélemény támadt ellene. A sajtó akkoriban pártkülönbőség nélkül állást foglalt ellene. Ez fontos közgazdasági kérdés. Nekünk nem sürgős a dolog. Határozati javaslatot terjeszt be, hogy a javaslat a közgazdasági bizottsághoz utasítások.

Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter: Nincs kifogása az ellen, hogy a határozati javaslat elfogadtassék.

Rakowszky István: Elfogadja a határozati javaslatot. Amde az indoklás nem helyes. A parlamentáriszmus szempontjából is kihívja maga ellen a kritikát az a kijelentés, hogy pártmegbízásból nyújtja be a határozati javaslatot. Ez nem helyes.

Kmetty Károly: Helyreigazítja félreértett szavát.

A Ház a határozati javaslatot elfogadja.

Következik a gazdasági bizottság jelentése, melyet a Ház Rátzay László előadó előadása alapján tudomásul vesz.

Elnök: Javasolja, hogy a holnapi ülés tíz órakor kezdődjék és napirendre tűzessék e ma elfogadott törvény harmadszori olvasása, a mentelmi bizottság jelentése és a kérvények második sorozatának tárgyalása.

A Ház ehhez hozzájárul, mire az ülés véget ért.

KÖZIGAZGATÁS.

× **A sámsoni vasut megnyitása.** A „Debrecen” írja: A sámsoni vasut már elkészült, holnap a műtanrendőri bejárást is megtartják, sőt a vasutépítő társaság azt hiszi, hogy meg is nyithatja a vonalat, amikor az utolsó órában súlyos dolgok merültek

fel, amelyek gondolkodóba ejtenek mindenkit. A városi tanács ma délelőtt tartott rendkívüli ülésén foglalkozott a vasut megnyitása ügyével. Aczél Géza városi főmérnök bejelentette, hogy a közigazgatási bejárás alkalmával is kifogásokat tett, de eredménytelenül, mert nem vették figyelembe, hanem ezzel szemben ridegen az engedélyokiratra hivatkoztak. Az engedélyokiratot, bárha Debrecen városa 150.000 koronával járult hozzá a vasutépítéshez, még másolatban sem kapta meg a város a mai napig, így hát a vasutépítést a város nem is tudta ellenőrizni. Felmutatták ugyan nyomtatásban az engedélyokiratot, de hogy az valóban másolata-e az eredetinek, máig sem tudják. A műtanrendőri bejárás alkalmával a főmérnök követelte, hogy a sínek közti rész kökockákkal burkoltassék be, de ezt sem teljesítették. Rendőri szempontból is sok kifogásolni való van, mert a város közönségének egyetlen séta utvonala a Simonyi-ut, amelyen nem közlekedhet oly sűrűn a vasut, különösen teherkocsikkal nem. A tanácsülés elhatározta, hogy a holnapi bejárásra Kovács József polgármester élén Vecsey Imre főjegyző, Aczél Géza főmérnök, Magoss György főügyész, Körner Adolf tanácsnok, Török Gábor erdőmester és Végh Gyula főkapitányból álló bizottságot küld ki, hogy a holnapi vasut megnyitáson is előadják kifogásaikat. A vasut megnyitása elé tehát nehéz akadályok fognak holnap gördülni.

× **Tanácsülés.** A városi tanács ma délelőtt Kovács József polgármester elnöklése alatt ülést tartott, amelyen kizárólag a sámsoni vasut ügyével foglalkoztak.

× **A közigazgatás reformja.** A belügyminisztérium törvényelőkészítő osztálya, mint Az Ország írja, serényen gyűjti a törvényhatóságokról való 1886. évi XXI. törvények reformjára vonatkozó anyagot. A reform előkészítésénél felhasználják a törvényhatóságok memorandumait is. A belügyminiszter a törvénytervezetek lényegéről határozott utasítást adott a kodifikáló osztálynak.

A kormány az alkotmányvédelmi szempontból oly fontosnak bizonyult kérdéseket, nevezetesen az adók és újoncoknak exlexben való kiszolgáltatását a készülő törvényjavaslat keretében fogja szabályozni, határozottan körvonalozza a vármegyei és városi tisztviselőknek a törvényen kívüli állapotban való magatartását. A törvény biztosítani fogja a törvényhatóságok személyi és dologi költségeinek állami hozzájárulását is, melyet a jövőben rendezetlenül nem lehet majd megszüntetni. A kormánybiztosok, királyi képviselők és királyi biztosok jogköre is intézményes szabályozást nyer s a kormány a jövőben bizonyos esetekben csak a képviselőház hozzájárulásával küldhet ki kormánybiztosokat nevezetesen a felfüggesztett törvényhatóságokhoz. A biztosok jogköre csak a törvény határain belül a hivatalok fölülvizsgálatára terjedhet ki. A királyi biztosokat csak a képviseltetéssel együtt járó jogok illethetik meg, melyek csak reprezentacionális jellegűek lehetnek. Ezzel kapcsolatban újabb szabályozást nyer a főispán jogköre is. A törvényhatósági autonómia teljes kiépítésével kapcsolatban a belügyi kormány és a municipiumok között fölmerülő vitás ügyek elbírálásáról a közigazgatási bíróság reformja alkalmával történik megállapodás. E reformok megvitatására gróf Andrássy Gyula belügyminiszter szeptember második felére ankétet hív egybe, amelyre a kormány meghívja a törvényhatóságok képviselőit is. Az ankét körülbelül négy hétig fog tartani s azon gróf Andrássy Gyula belügyminiszter és gróf Hadik János államtitkár fölváltva elnököl.

Egyház és iskola.

Presbiteri gyűlés. A debr. ev. ref. egyház e hó 29-én vasárnap délelőtt 10 órakor az egyház tanácstermében presbiteri gyűlést tart.

Az új ev. ref. főgymnázium. Az utóbbi városi közgyűlésen az ev. ref. egyház kérelmére a törvényhatóság a debreceni új ev. ref. főgymnázium építésére 400.000 koronát szavazott meg. Kimondotta azonban hogy e segély összeggel szemben joga lesz az intézet ügyeibe beleszólni, a tanárválasztásnál jogát érvényesíteni. A városi tanács bizottságot küldött ki arra nézve, hogy a feltételek megállapíttassanak. E bizottság tagjai Kovács József polgármester, Vecsey Imre főjegyző, Oláh Károly, Magoss György Acél Géza és Roncsik Lajos. A tanács felbízta az egyházat, hogy szintén küldjön ki bizottságot, amelynek összehívandó ülésén a város és egyház jogait megállapítsa.

Az ipariskola költségvetése. A debreceni ipariskola felügyelő bizottsága a város tanácsához beértesítette a jövő esztendői költségvetését. E szerint az ipariskola költségei 6800 korona hiányt mutatnak. A városi tanács elhatározta, hogy a 6800 korona hiány pótlására a kereskedelmi minisztert kéri fel.

Új gyermekóvó Debrecenben. A debreceni óvodák és gyermekmenhelyek képtelenek befogadni a kisdedekeket. A forgalom oly nagy, hogy akárhányszor megtörtént, hogy az apróságok kiszorulnak az óvodákból. E tekintetben a város minden részének lakossága szenved ugyszólván. Egyrészt azért, mert a kis gyermekeknek, ha abban a városrészben, ahol a szülők laknak, hely nem jut az óvodában, igen messze kell elvinni a kicsinyeket, másrészt az óvodák annyira túlterheltek, hogy az óvóköteles gyermekek egészségére éppenséggel nem lehet üdvös az uralkodó állapot. Oláh Károly kultúratanácsnok ez ügyben előterjesztést is tett a tanácsnak, mely foglalkozott a kérdéssel és elhatározta, hogy felterjesztést tesz Apponyi Albert vallás és közoktatási miniszterhez új, állami óvó létesítésére nézve. Az óvó szükségét a tanács teljes részletességgel indokolja és remélhető is, hogy az ősszel az új állami óvoda ügyében döntés érkezik.

Fürdői levél.

Ruzsbach, 1906 július 27.

Kaptam és olvastam a dorgatóriumot és sietve tollat fogok, hogy némileg enyhítsek azon a nagy haragon, a mely kedves Szerkesztő urral azt a szerkesztői üzenetet iratta. — De ha tudná kedves Sz. ur, mily isteni dolog nem törődve juval, bajjal, csak lógatni az embernek fejét, kezét, lábát hiába, bámulni a semmisségbe, mikor a fülébe odaszong a lábai alatt elfutó patak csergése, az e-dei madarak lágy csattogása s a fürdő teraszán játszó cigány elelmosodó zenéje, oh akkor, akkor bizonyára méltányolná az én mélységes s nekem oly édes hallgatásomat.

S ez a fürdő az Isten jóvoltából s a lengyel—magyar ember nem törődémségéből szinte arra van teremtve, hogy az ily kifáradt s agyonsigáztott ember mint jó magam, idejőjjön, hogy ne lásson, ne halljon seha embereket, csak gyönyörködjek a szép természetben, hogy szeressen bele s a szerelemtől itasodjék meg s ne lásson, ne halljon mást, csak a mit szerelmese sug bug fülébe. Csak azt a helyet írom le, ahol most írok, s megfogja látni, mily remek, nyugalmas pihenő az. Mert itt minden pad pihenő, egyik Lecke pihenője, a másik Etelka pihenője, Blacka pihenője s majd minden szerelmes megtalálhatja választottjának nevét, hogy ott andalogjon, pihenjen, Ó reá gondoljon. Az én pihenőm, bácskai pihenő. — Hogy mért választottam ezt, találja ki Szerkesztő ur,

hisz Ön járt már Bácskában. — No de nem egészen az volt az ok, hogy nekem már más élőlény neve után elnevezett padra nem szabad ülnöm, hanem az, hogy oly végtelenül kedves hely és asztal van előtte. Félkörben százados fenyők veszik körül, az egyiken valami boldog mókuspár fészke van, minden reggel ott enyeleg a két kis lombos farku jószág s én úgy el tudom nézni, hogy lopják el egymás kezéből a fenyőtobozokat, hogy kergetik egymást a fákon, míg elnem tűnnek az erdőben. Előitem sétaut vezet s alatta fenyők és lombos fák kisebb kiadásban, a melyek a kilátást nem veszik el. Rajtok veresbegy, ökörszem és pinyókék ugrálnak, kergetik, szeretik egymást. A völgy aljából felhangzik hozzám a Ruzsbach patak egyhangu, de mégis oly elandalító esobogása. A fák sudarai között áttör a fürdő egyik legszebb villájának, s Terézia villának a képe. Egyszer-egyszer a társalgóteremből zongora akkordjait hozza hozzám a szellő, néha-néha szép fejecskék láthatók az ablakban alig kivehető reggeli pongyolában. A völgy másik oldalán a hegyoldal sűrű fenyőerdővel van beborítva, a melyben a sokféle fenyőfa oly kellemes váltakozását nyújtja a színeknek, hogy a szemem alig tud bételni a nézéssel. Felette az azur tiszta ég, oly jól eső hátter. A levegőben néha egy egy sas kavarog lassu, biztos méltósággal. — Néha egy-egy fürdő vendég, leginkább asszony és leány sétál el előttem az uton, kezében pohár, kortyolja a vizet, az ivókurával járó séta közben. — Felnéz rám, oly csodálatosan s aztán bandukol tovább a maga útján, én pedig ülök tovább némán, mozdulatlan. Merengésemből csak néha ver fel a vércse bántó vijjogása.

Ez az én tanyám. Azok, a kik nem pihenni vágyanak, hanem látni és láttatni, azok ott lent ülnek a völgyben, a fürdőház előtt, a szökőkút körül s hallgatják a cigány túrható, de régi jó nótáit, szólhatják egymást, csak az ugynevezett toalettekben nem gyönyörködhetnek. Alig egy két nő tüntet itt a ruhával, mindenki egyszerű, mindennapi ruhában jár, sokan még pongyola reggeli öltözetben. Oh ez a fürdő e tekintetben nagyon jó fürdő s egészséges hatással van a papák és férjek . . . zsebére, mert nem kell hiába ezáczakat kidobálni csak ruhára. — A fürdő egyébként sem drága. Rendesen lehet ékezni a vendéglőjében, a hol elég olcsó és izletes ételeket lehet kapni, de ha több vendég volna, kevés volna annyi embernek. A szobáinak is mérsékelték, a fürdői díjak magépen csekélyek.

Igy állván a dolog, nagyon jó fürdő, családi fürdőnek, hogy az ember pár hétre eljőjjön, s letelepdedjék, mint otthon. De kényelmet, „komfortot“, mint más világiasabb és nagyobb fürdőben találni lehet, itt hiába keressünk. Magad uram, ha szolgád nincs, ez itt a jelszó. Meg akarod keresni az ivó forrást, keresheted fél napig, míg megtalárod, a legvasasabb, szénsavasabb forrást akarod megtalálni, 2 nap elbolyonghatsz a határban míg felleled, a hegyre akarsz mászni, hol a szemközti fekvő erdő hatszötegu visszhangot ad, térdig járhat a málnában, eperben, afonyában és a virágokban, míg uttalan utakon odavergődsz, gyönyörködni akarsz a lubló-lőcsei hegylánc fenséges képjatkában, panorámájában, bandukolhatsz hegyszakadékokon, hegyi patakokon át míg szerencséd felvezet a csucra, semmi sétaut, semmi jelzés. Nem a magyar embernek való az élelmesség.

Pedig felséges képjátékot nyújt a fürdő vidéke. A Podrád völgyét kelet felé, a galíciai hegyeket északfelé, nyugatra a Magas Tátra egeket ostromló felhőtörőit, délre a híres szevesi városokat mind meglehet látni. Maga a fürdő is gazdag vasas, kénes, szénsavas vizekben. A fő forrása a kék tó, a mely ma már a negyedik medrében pihen, míg a fajú felett, a mai medertől északnyugatra ott van a három évezredekkel ezelőtt otthagytott ágya, ma már benőtte a fű, a fenyő, csak a partokon levő vaskő és cseppkő szerű lerakódás mutatja, hogy az ott tó part volt. S néha, borus időkben a széngáz ma is beüli az elhagyott medreket, s ha valami állat beletéved ott pusztul s ezért ma erős korlátokkal van körül véve.

Ilyen helyen nyaralok én s pihenek; s ha ezekkel nem untattam kedves szerkesztő urat, akkor — még egy kirándulás leírásával is megpróbálkozom, de persze csak ilyen vakációi módon, mert a tollam most sehogy sem akar jobban fogni.

Dr. Matolcsy László.

NAPI HIREK.

Napról-napra.

— július 27.

Egyszer az ökör szarvára,
Mely a mezőn itt ott jára,
Egy parányi légy repült
S mély gondolatba merült.
Nem tudván, hogy ő egy falat,
Bámult, hogy ily teher alatt
Az ökör el nem akad,
Vagy éppen meg nem szakad.
Hogy megnyugtassa elméjét,
Megcsipvén az ökör fület,
Ily szókat mondott hozzája:
„Ökör bátyó, nem képelem,
Hogy léphet kend egyet velem.
Ily nagy terhet . . . hahaha . . .
Hordott már kend valaha?“
S az ökör nem is tudva, hogy emel,
A tett kérdésre így felel:
„Megbocsáss, ócsém, kis légy,
Nem tudtam, hogy rajtam légy.“

Te is értsd meg a nótát,
Legyecskénk, haladópart!

A debreceni udvarok.

(Nyílt levél.)

— július 27.

Már régebben is alaposabban kellett volna foglalkozni ezzel a nagyon is fontos dologgal.

Ki ismeri Debrecen közegészségügyi viszonyait, az jól is fogja tudni, hogy a sok minden féle fertőző betegségnek egyesegyedüli oka városunk tisztátalansága, mely főleg az udvarokban álló s téli szemét gödrökben, csatornák hiányában nyilvánul.

Erre nálunk nincs semmi ellenőrzés, de lehetetlen is, hogy fegyelem gyakoroltassék, mivel maga a város is tehetetlen épen a kivétel dolgában.

A tanács adhatna ki határozatot intézkedést tehetne, hogy a piszok, a szemét, mely magában véve is fertelmes büzt terjeszt s undok érzést ébreszt minden jó érzésű emberben — eltávolíttassék: de már abban teljesen megszűnik minden hatalma a városi tanácsnak, hogy a hátsú ajdonosok a vizet, a folyólét merre vezessék, mivel a csatornázás nálunk még csak rögöszme.

Folyik a piszkos víz, merre neki tet-
szik, szét az udvaron, ki a járdára, utcára.
De hát hová is folyjon, ha nincs ve-
zető utja?

Ne is csudálkozzunk aztán, ha az ilyen
poshadt talalból mindenféle gyilkoló beteg-
ségek szerte szét terjednek.

Valóban csuda, hogy nálunk nem na-
gyobb a gyermekek halandósági száma, mint
a milyen: — ez a véletlen körülmény csak
is népünk józanságának, mértékletes élet-
módjának tudható.

Csatornázás! mikor köszönhetünk
téged?

De minek a csatorna is, ha nincs meg
hozzá a megkívántató víz?

K. F.

— **Milyen időnk lesz?** Meteor írja
lapunknak: A 21 iki csomópontkor egy ná-
lunk nem látható napfogyatkozás volt az,
mely hatásával már az állandóbb meleg
felé tereli időjárásunkat, amely a hónap
ezen utolsó negyedében egészen érvénye-
sülni is fog s a 28 iki csomópont csak emelni
fogja e jellegét. — A jövő augusztus havá-
nak csomópontjai: 1., 4., 6., 12., 13., 15.,
19., 20., 23 és 27 esnek, amelyek még elég
nagy számúak ugyan, de miután köztük csak
a 6-iki hűvösebb, a többi pedig mind meleg
jellegű, így a folytonos változásoktól men-
tebbek leszünk augusztusban, mint az elmúlt
három hónapban voltunk. A legerősebb ha-
tású csomópontok 6., 13., 20. és 27-re es-
nek. A 6 iki hűvös, a többi meleg, a 20 és
27 iki ezenkívül még zivataros vagy viharos
jelleggel. Augusztus jó szőlőérlelő hónapnak
isérkezik, különösen ha a várható nagyobb
napkitörések is bekövetkeznek. E meleg be-
folyására szüksége is van a szőlőgazdáknak,
mert szeptember havának több jellegű cso-
mópontja van, amelyek nem igen hatnak
majd előnyösen a szőlő érlelésére, ha csak
itt a napon történhet nagyobb kitörések
nem segítenek, amelyek az idén oly előnyö-
sen befolyásolták éppen a legválságosabb
csomópontokkor, a bolygók állásából jövő
kedvezően jellegét az időnek.

— **Kinevezés** A hivatalos lap mai
száma közli, hogy az igazságügyminiszter dr.
Udvarhelyi Dezsdé debreceni alügyészt ki-
nevezte Marosvásárhelyre kir. ügyésszé.

— **Leégett közraktár.** Kolozsvárról
írják: Ma hajnalban a Bakk Lajos tulajdo-
nát képező „Erdélyrészi Tárházak“ nevű
közraktár leégett. Beleégett a tulajdonosnak
deszkakészlete, a Fischl B. fiai bécsi cég
tulajdonát képező nagy mennyiségű cser,
továbbá mintegy 100,000 korona értékű,
legnagyobb részét a Schvarcz testvérek ma-
rosvásárhelyi cég tulajdonát képező gabona,
melyre az erdélyi bank előleget adott. A kár
mely több mint 200,000 korona, biztosítás
révén megtérül. Az oltásban a honvédség
bizgón részvett.

— **A kizárt malommunkások.** A
budapesti malommunkások ügyében — mint
nekünk jelentik — ma délelőtt a IV. kerü-
leti előjáróság meg akarták kezdeni az
ezredkedési tárgyalást. Es azonban az utolsó
pillanatban meghiusult. A munkások nagy
báloommal vannak eltelve és addig nem
akarják munkába állni, a míg a vasárnapi
munkaszünetet meg nem kapják. A krími
csuval nem törődnek és vidáman töltik az
időt a Hungária uti, a medve utcai és a
Budafoki-uti sztrájtanyákon. A pékmun-
kások elhatározták, hogy támogatni fogják a
malommunkásokat és ha hétfőig nem lesz
meg a béke, ők is sztrájkolni fognak. Ebben
a dologban az emberek folya tón már gyűlést
is tartottak, a pékmesterek nem veszik ko-
molyan a fenyegetőzést, mivel szolidaritást
valláltak ők is a sztrájk esetére. Elhatározták
a krímicsuval s ha ez nem segítene, a
kormány segítségével 600 katonai pékmunkást
hozhatnak s azokkal fognak dolgoztatni. A
feljelentéseket most kíváncsian várják.

— **Szabadságon.** Kovács Gyula alis-
pán ma kezdte meg három hétre terjedő
szabadságidejének eltöltését. Unger Gusztáv
táblabíró két hónapi szabadságra ment. Sza-
badságát Szatmármegyében fogja eltölteni.
— Boros Lajos, a mezőrendőrségi iktató ma
4 heti szabadságra ment.

— **Mulatnak a munkások.** Szom-
baton este 8 órakor lesz az összmunkásság
hangversenyvel egybekötött mulatsága a
nagyerdei Vigadóban. A műsor a következő:
1. Nyitány. 2. Magyitó beszéd, tartja Török
János. 3. Kuplák, éneklő Gyárfás Dezsdé. 4.
Olasz, francia, német és orosz forradalmi
dalok, zongorán előadja Vágó Béla. 5. Ma-
gyar dalok, előadja Füzessy Eszterke. 6.
Marseillaise. A rendezőség ezúton is fő kéri
a közönséget a pontos megjelenésre Belsőpti
díj 1 kor. 20 fillér, este a pénztárnál 1 kor.
40 fillér. A jövedelemből könyvtárt állít föl
a munkásság.

— **Kirabolt kasszafiók.** Ilyen címen
és cíkkünkben lapunk mai számában hirt
adtunk arról a vakmerő tolvajlásról, amely
tegnap délután Rosenberg és Hammer fő-
téri cég kárára történt. A rendőrség — mint
megirtuk — a tettes közrekerítésére erélyes
nyomozást indított, aminek rövidesen meg
is lesz az eredménye Dobos biztos ugyanis,
aki a nyomozással meg van bízva, már nyo-
mon van és valószínű, hogy egy-két nap
alatt sikerül elfogni a tolvajt. Az a gyanu,
hogy a lopást egy lakatos tanonc követte
el, aki gyakrabban megfordult a cég mű-
helyében és így ismerős, a helyi viszony-
okkal.

— **Tolvaj csősz.** Már régóta észlelte
Sallai Mihály esziamester, Csillag-utca
97. sz. a lakos, hogy a Csapóker III járás
beli szőlőjében tolvaj szüretelt a gyümölcs-
fáit. Lesbe állott tehát a fával a múlt éjjel
és tetten is érte a tolvajt, aki nem volt
más, mint a kertészbizalmának letétemé-
nyese, Balog András csősz. A feljelentést a
közbizalom letéteményese ellen megtette.

— **Az elvert vadlegény.** Keserves
panaszt tett a rendőrségen Kácsony Már-
tonné Kovács Juliánna Csonka utca 10. sz.
a lakosnő panaszt emelt Boros Sándor vad-
férje ellen, aki azért, mert megtudta hogy
el akarja hagyni, tolvajfészket ragdott és
véresre verte. Az eljárást megindították
ellené.

— **Razzia.** Tegnap éjjel Mile Pál rendőr-
fogalmazó vezetése alatt razziát tartott a
rendőrség. A razián összesen 30 hajlékta-
lan csavargót fogdosztak össze, 21 férfit és
9 nőt.

— **A bűvész.** Budapesten a Kerpesi
ut 25 szám alatt levő Somosi féle gyógy-
szertárban, a mint már jelentettük, egy Forelli
nevű bűvész mutatványokban ellopta Sze-
nert aladar gyógyszerész óráját és láncát.
A rendőrség tegnap letartóztatta a bűvészt.
Valódi neve Fischman Henrik 31 éves, gon-
dolatolvasással is foglalkozik. Átadják a
bírósnak.

— **Agyonlőtték tévedésből.** Zsom-
bolyáról jelentik: Trankován egy ismeret-
len tettes valamelyik ellensége ellenségére
valószínűleg bosszúból rá akart löni, azon-
ban a golyó célt tévesztett és a kertben
tartózkodó Lukács Jozsim parasztagazda 13
éves leányát lőtte agyon. A leányka nyom-
ban meghalt.

— **A lóhus-kimérés sikere.** Buda-
pestről írják: Ma délelőtt ülést tartott a
községi lóhus-kimérés üzemére felügyelő bi-
zottság: Fochneházy Lajos tanácsjegyző el-
nöklése mellett, előadó Vojar Antal fogal-
mazó volt. Napirenden ma a községi lóhus-
kimérés üze me 1907. évi költésig előirány-
zatának a megállapítása volt. A bizottság
örömmel vette tudomásul a hivatalos jelen-
tesekből, hogy a hatósági felügyelet alatt
történi lóhus kimérés a legnagyobb si-
kerekkel jár és amint az előjelek mu-
tadják, ebben az egészséges, tápláló

és rendkívül olcsónak a fogyasztásá-
ban egyre tetemes nagyobbodás várható.
Nem egy környékben sürgeti a lakosság az
újabb lóhus mészárszékek fölállítást, így
közelebb a VII. kerületi választmány kérte,
hogy illet a Zuglóban rendeztesse be a
főváros hatósága. A bizottság közelebb ja-
vaslatot terjeszt a tanács elé több új lóhus-
mészárszék fölállítása iránt. — Ma a lóhus-
üzem 1907. évi költségvetését 733.300 ko-
rona bevétellel és 732.000 korona kiadással
irányozták elő, e szerint 500 korona többlet
mutakozik. Látszólag ez csekély eredmény
ugyan, hanem ha tekintetbe vesszük, hogy a
lóhus mészárszékek utján éppen a legszegé-
nyebb nép jut kitűnő és olcsó táplálékhoz,
akkor az elért siker igen nagyinak mond-
ható, annál is inkább, mert a főváros összes
kiadásai is megtérülnek.

— **Képviselőjelölt a kortese ellen.**
Szencziócs letartóztatás történt tegnap Csák-
tornyák. A esendőrség letartóztatta lovag
Zolnay Bálát, ki bátyjával Zolnay Viktorral,
a híres vívómesterral Festetich Pál gróf
jelöltsége érdekében korteskedett a csákto-
rnayi kerületben. A letartóztatás Festetich
gróf feljelentése folytán történt. A gróf a
feljelentés szerint ugyanis 5000 koronát bi-
zott a lovagokra választási célokra és ezek
a pénzzel nem tudták elszámolni. —
Miután pedig Zolnay Béla sem személyazo-
nosságát, sem állandó lakhelyét nem tudta
igazolni, a nagykanizsai kir. ügyész elrendelte
letartóztatását. A csákornayi esendőrség teg-
nap délután vitték Nagykanizsára. Zolnay
maga így adja elő az ügyet: Egy délután Vik-
tor bátyjával egy fővárosi kávéházban időztek,
midőn három idegen ur jött hozzájuk. El-
mondták hogy ők a csákornayi kerületből
valók, az egyiket Friedmannak, a másikat
Göncynek, a harmadikat Balognak hívják.
Azért jöttek a fővárosba, hogy Festetich Pál
grótot fe keressék és őt a csákornayi jelölt-
ként való fellépésre bírják. Kérték Zolnayé-
kat, hogy vezessék őket a grófhöz, a mit
ezek, mint a gróf ismerősei, meg is tettek.
Elismeri, hogy a gróftól időnként összesen
5000 koronát kaptak, ezt azonban választási
céljaira használták fel.

x **LETZTER JOZSEF** fényképészeti,
festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-
utca 44. dr. Ujfalu ház. Állandó fénykép-
kiállítás a műterem kapubejáratánál levő ki-
rakatban.

x **Magyar ember nem használ mást,**
csak a híres Hajdusági pedrőt, mert a
legjobb bajusznövesztő és ápoló szer az ősz-
ses bajuszpedrő készítmények között. Hatása
gyors és biztos! Postán 3 doboz 2 korona
15 fillérért utánvéttel bármintve küld a ké-
szítő Grész Nagy Ferenc gyógyszerész. Deb-
recen, Kossuth-utca.

x **Utazók és ügynökök fix fizetéssel**
és jutalékkal felvételnek Schweitzer Tesvé-
rek cégnél Debrecenben, Piac utca 56.

x Az Arany Bika kávéházban minden este ol-
gányzene.

Fosztogatók a vonaton.

Idillek az első osztályban.

— július 27.

A civilizált Nyugat szélhámosai nem
igen tudnak olyat produkálni, aminek nálunk
hivatott követője ne akadna. — A francia
hatóságoknak már hosszú idő óta sok gondot
ad az a nagyarányú és gyakori fosztogatás,
a mely a páris—nancy-i vonalon Epernay és
Páris között veszélyezteteli az utazóközönség
vagyonbiztonságát.

Epernay falu a francia fővárostól más-
fél órányira van. Párisból csapatostól rán-
dulnak ide s mindkét nembeli fosztogatók s
ellepik a berobogó vonatokat. Legtöbbnyire
idegenekre vetik ki hálójukat.

A banda hölgytagjai természetesen egy-
től egyig csinos leányok, akik a kiszemelt
áldozattal szóba elegyednek, kacéran rámo-

solyognak a jámbor idegenre s míg az elbődülve a francia nők kedvességétől, erősen belemélyed a diskurzusba, a nő cinkostársa, aki az áldozat mellett foglalt már előzőleg helyet, a legnagyobb nyugalommal szed ki minden értéktárgyat a hevesen udvarló zsebéből.

A franciaországi esetek ismétlődnek most meg nálunk naponta a rákosszentmihályi cinkotai vicinálison. Mint a rendőrség utólag megállapította, tökéletesen szervezett rablóbanda működik. A banda tagjainak I. osztályu bérletjegyük van az egész vonalra, a mi azt mutatja, hogy számítanak minden eshetőségre.

A cinkotai vasuton annál jobban folytathatják üzelmüket, mert a vicinális rendszerint zsufolásig tele van s egyáltalán nem lehet észre venni a tolvajlást.

A tegnapi nap folyamán különösen bő aratása volt a gonosztevőknek. A rákosszentmihályi állomáson több fiatal leány és férfi szállott be a kocsik egyik fülkéjébe, a hol többek között Záhorszky János könyvkötő is ült.

Záhorszky rá sem hederített a jövőnyekre s tovább olvasta a kezében lévő újságot. Egyszer csak a vele szemben ülő leányok egyike a következő kérdéssel fordult hozzá:

— Bocsanat, uram, járatlan vagyok erre felé, sziveskedjék megmondani, mennyi időbe telik, míg Pestre érünk?

Záhorszky kivette óráját. Hisz csak ezt akarta a leány, meggyőződést szerezni, hogy van-e a kiszemelt áldozatnál értékű tárgy.

— Egy félóra múlva bent leszünk a városban — felelte Záhorszky gyanútlanul. A beszélgetés természetesen tovább folyt s mikor Pesten elváltak egymástól, mind a ketten biztosították egymást arról, hogy kellemesebb félórát már igazán régen nem töltöttek. Alig ért azonban Záhorszky a vilamos vasut megállóhelyére, mikor észrevette, hogy 360 koronát érő aranylánc a táskájával együtt hiányzik.

Rögtön jelentést tett a főkapitányságon, a hol már előzőleg hasonló panasszal járt Kremer Arthur dr. fővárosi ügyvéd, továbbá Müller Ferenc tanító, a kiknek szintén értékes órájukat és láncukat lopták el a vicinális harminál.

TAVIRATOK.

Sikkasztó szolgál.

Budapest, július 27. Herczeg és társa fővárosi kereskedő cég ma délután Mauthner Sándor gyakornokot Rózsa Gábor 19 éves boltiszolga kíséretében egy 48,000 koronás csekk beváltása végett elküldte a leszámítoló bankba azzal a megbízatással, hogy az összeget a magyar kereskedelmi részvénytársaságnál elhelyezze. A gyakornok a kezére bizott pénz elhelyezésével könnyelműen a szolgát bizta meg, ő maga a beváltás után visszatért az irodába. A szolgál a nagy összeg pénzzel megszökött és nyomtalanul eltűnt. A rendőrség erélyes nyomozást indított.

Oroszországból.

Budapest, július 27. Szentpétervári jelentések szerint a cár utasította a koronajavadalmak igazgatóságát, hogy azon koronajavadalmakat írja össze, a melyek alkalma-

sak a szegény parasztek közötti szétosztásra. A cár ezen nemeslelkű elhatározásával megmutatta az utat az agrárkérdés helyes megoldására. A legközelebbi időben a kormány is hasonló szellemi akcióit fog megindítani.

Családi dráma.

Bécs, július 27. Pusch Ferdinánd magyar származású vendéglős féltékenységből agyonlőtte 69 éves feleséget, azután önmagát lötte föbe.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, július 27.

Buzakinálát jó, vévelkedv mérsékelt. Nyugodt irányzat mellett 18,000 mátermaza került forgalomba szilárdan tartott áron. Egyéb gabonanemek közül zab kedvező, rozs forgalom nélkül, a többi változatlanok. Idő: meleg.

Buza októberre	14.94—96.
Buza áprilisra	15.46—48.
Ros októberre	12.70—72.
Ros áprilisra	
Zab októberre	12.92—94.
Zab áprilisra	13.12—14.
Tengeri augusztusra	12.60—62.
Tengeri szeptemberre	12.60—62.
Tengeri 1907 májusra	10.70—72.
Repce augusztusra	32.50—70.

Szerkesztői-posta.

Rim-konzorcium. Itt mutatjuk be elméleti öszszetett működésök legújabb termékét:

„Nagy puskát hoztatok
Előttem ti, tokban,
Én a töltényeket
Ellőttem — titokban!”

Gyönyörű „V a d á s z d a l” így kánikulában!

Sakk-verseny. Az idea elég jó, valósítsák meg, ha érdemesnek tartják. De hogyan tetszik azt elképzelni, hogy mi rendezzünk gyűjtést a verseny céljaira? Nekünk más dolgunk van. Csinálják meg önk a mozgalmat s ha sikerül, szívesen veszünk tudomást róla. Mi ennél többet nem tehetünk, de nem is akarunk tenni.

Anonymus. Ezek a dolgok nagyon tulzottak. Mást kérünk.

D. A. Várjuk a cikket.

B. Köszönjük az üdvözlőket.

K. S. Marienbad. A lapot külföldre is utána küldi a kiadóhivatal, csak a címét tudassa.

Z. F. A mult országgyűléshez 2335 kérvényt adtak be.

Negényesarnok.

Margit meg az a másik.

— Irta: Vidovich Ernő. — 3

I.

— Nagyon szép volt, felelt Margit. S a maga ábrándképe — tette hozzá zavartan — lehullott a porba?

— Az enyém? Hiszen én a mesék világról beszéltem, csak nem gondolja hogy az a leány létezik?

— S miért ne létezne?

— Nagyon rossz ahhoz — szölt hidegen Rápolthy.

— Jó éjszákát — szölt álmosan Salamon — elég volt már az ábrándozásból.

A mint előre sietett, Margit halkán szölt Rápolthyhoz:

— Hát csakugyan oly rossz vagyok én, Gábor? — kérdé légy, behizelgő hangon.

Rápolthy hirtelen felemelte a fejét s hideg, metsző hangon felelt:

— Csak nem gondolja, hogy magáról beszéltem!

Margit haragosan előre sietett. Rápolty egy pillanatra megállott, a kezében levő

bottal nagyot ütött egy szőlőkaróra s uőnuk ment ő is.

II.

A szőlőskert a Salamonké volt, Margit a szülei a szomszéd városból rándult ki s itt találta Rápoltyt. A kit Salamon hívott meg néhány napra s az utoisó estét töltötték együtt.

A két jóbarát elbucszott Margittól, esendes jó éjszákát kívántak neki, de ők még nem feküdtek le. Salamon a tornácra lehevredett egy hárságyra, Rápolthy feült az asztaltelejére s úgy néztek egymásra.

— Tulajdonképen — kérdé Salamon — mi bajod neked Margittal?

— Hiszen elmondtam az egész történetet.

(Folyt. köv.)

Csak rövid ideig!

Debrecenben a Szénavásártéren felállított elegáns kiállítás, saját géppel, vilányos fényvel világított, saját zenekarral ellátott szinkörben megkezdí

bámulatos előadásait a világszerte ismert

KLUDSKY KÁROLY zoológiai műlovardája

Szombaton, 1906, július 28 án

nagy megnyitó **DISZ ELŐADÁS**

14 válogatott bemutató számból álló műsorból.

A világ egyik legnagyobb érdekessége!

Az oroszlán mint műlovagló a lovon

idomítva és elővezetve az igazgató ur által.

Egy csoport a nemes fajlovakból

idomítva és elővezetve az igazgató ur által.

ORLOW

sötétbarna arabs telivér magasabb iskolalovaglása. Előadva a legfiatalabb iskolalovagló: ifj. KLUDSKY ur által.

Szenzációs! Nagyszerű! Szenzációs!

Egy utazó állattársaság!

15 him- és nőstényoroszlán, 2 tigris, 2 kutya. Elővezetve HAUER ur által.

A MAGYAR CSIKÓSPOSTA

Lovagolva 8 nyeregtelen lovon Richter ur által.

Miss ORBASANY

csodálatosan idomított állattalval, mely áll 2 sudáni oroszlán és 2 bengáli tigrisből.

THE HYK'S

kiválóan érdekes kerékpár mutatvány, előadja 8 ur 1 hölgy.

MUTTY,

az óriási elefántnak egy komikus eseménye. elővezetve és idomítva: ifj. Kludsky által.

RICHTER UR

a kitűnő Jokey, nyergeletlen lovon.

Fellépnek az összes bohósok kacagtató trefaikkal.

Egy eredeti magyar ostoba AUGUST

előadja Tautz ur.

Helyárok: I. páholy 6 személyre 9 frt. Páholy ülés 1 frt. 50 kr. számozott ülőhely 1 frt. 20 kr. II. hely 1 frt. III. hely 60 kr. Karzat 30 kr. — Jegyek előre válthatók a lovardában d. e. 11 órától este 6-ig. Este pénztárvitás 7 órakor.

Előadás kezdete naponta este 8 órakor.

Vasárnap 2 előadás.

Délután 4 és este 8 órakor.

Kiváló tisztelettel

Kludsky Károly,

igazgató tulajdonos.

Az állatok megtekinthetők nappal is 20 krajcar belépő díjjal.

50 évi siker.

ESZÉKI

arkenőcs

ÉS ESZÉKI

Szalvator

szappan

Eltávolítja a szeplőt, májfoltot és a bőr összes tisztátalanságát.

Valódi csakis a

DIENES J.-C.

„Szalvator“ gyógytárából.

ESZÉKEN, Felsőváros.

1 tégely eszéki arkenőcs ára 70 fill. és 1 kor
1 drb. Szalvator szappan ára 1 kor,
1 tégely kézi paszta ára 1 kor. 20 fill.
Lyden rizspor kis toboz 1 k. nagy doboz 2 kor.
Ezen cikkek mentek minden ártalmas alkatrészekből
és megfelelnek tökéletesen a 71,012. sz. B. m. rendeletnek.

Főraktár: Budapest

Török József

gyógyszerésznél,

VI. Király-u. 12. és Andrássy-ut 29 sz.

Kamatozó házi takarékperselyek.

Azon cél elérése, hogy egész kis összegek is gyümölcsözőleg elhelyezhetőek legyenek, igen csinos kiállítású házi takarékperselyeket rendeztünk be, melyeket **ingyen** bocsátunk felénk rendelkezésére.

E szabadalmazott perselyek használata világszerte rohamosan terjedt el és nagy kedveltségnek örvend.

ALFÖLDI TAKARÉKPÉNZTÁR, DEBRECENBEN.

Még mindég!

Nagyválaszték hosszú és rövid szaru se'jem c'erna és gl'ace kezty'ükben.

Sérv-kötők, Has-kötők, hátegyenesítők, mülábak, műkezek, műfizók mértékszernti készítéses és szakszerű javi tása el vállaltatik.

Mentőszekrények!

Cséplőgépek és gyár üzemekhez miniszteri rendelet szerint.

SCHÖN SÁNDOR

kezttyü, kötszer- és orvosi műszer-tára,

DEBRECEN.

Piac-u. 12. Stenczinger-ház.

A legjobb arc-
széplítő szer a

SERAIL-ARCZKENŐCS,

mely az arcot tisztítja, fehériti és bársony puhává teszi.

Minden ártalmas alkatrész nélkül!

Serail-szappan.

Epe-szappan.

Serail-crème. nappali használatra.

Kitűnő toillet szappanok a kenőcs használatához

Serail-puder. Kiváló finom arcpor három szilben, fehér, rózsza és krém 1 doboz ára 1 korona.

Serail-szájviz. A legjobb szájviz.

Kapható: dr. Rothschnek V. Emil, Mihalovics István, Tóth Béla, Füleky Pál, Muraközi László, Balázs Ödön gyógyszerészek uraknál, valamint Josa és Jóna urak droguerájában.

Továbbá a készítőnél: **ROZSNYAI MATYÁS** gyógyszerésztárában Aradon Szabadság-tér, valamint minden más gyógyszerésztárában

Egy tégely ára kor. 4 fillér.

Egy kis tégely ára 70 fillér.

Hirdetések jutányos áron felvételnek.

Magyarország legnagyobb és legelegánsabb

CIRKUSZ

Claire Laforte

404-3-1.

Saját gázvilágítás. Saját gáztelepe. 40 személy. 30 kitűnően idomított lovaival a napokban ide érkezik.

De csak egy néhány előadásra.

Budapest

Az egyetlen

Független

Ellenzéki

nagy napilap:

„AZ UJSÁG“

Előfizetési ára:

Egész évre: 28 k.
Félévre: 14 „
Negyedévre: 7 „
Egy hónapra: 2 k. 40 f.

Gyönyörű ALBUM-ajándék karácsonyra AZ UJSÁG minden előfizetőjének kivétel nélkül!

Megrendelési cím: „AZ UJSÁG“ kiadóhivatala,

Budapest, VII., Kerepesi-ut 54.

10029/1906.

Haszonbérbe adási hirdetés.

A debrecen sz. kir. város tulajdonát képező fancieskai paci, és bányai erdei vacans kaszálóknak nyilvános árverés útján leendő haszonbérbe adása a városi tanács által elrendeltetvén, s ezen árverésre határnapul **1906. év július hó 31-ik napjának d. e. 9 órájára** a nagy cserei erdészlakhoz kitűzve, arra az érdeklődők meghívotnak.

Debrecen, 1906. július hó 25-án.

A városi tanácstól.

Óvó különlegességek, valódi francia amerikai gyártmány, eredeti csomagolásban!

Orvosilag ajánlva!

Föltétlen biztos

Ára: korona értékben tucatonként 2, 4, 6, 8, 10, 12
Eddig felülmulhatatlan ered. amerikai újdonosság

„Siik Finish Nevetear“

Rendkívüli finomsága és nyújthatósága folytán teljes biztosságot nyújt. — Ára tucatonként kor. 10—12 Bouts americans (rövid mag-övszer), tucatonként 6, 8, 10. Női övszer „Pessarium oclusium. Mensinga tanár szerint, orvosi rendeltet. A a 3—5. Valódi francia óvó biztonsági szivacsok (safety sponges) ára tucatonként: 6—12 korona

Uj!

Auto vaginal sprays a legbiztosabb és legkényelmesebb női védőkülönlegesség. Sok ezer elismerő nyilatkozat!
Ára 15 korona.

Óvás! Ne engedje magát befolyásítani olcsóbb áruk által, mert csakis valóban eredeti amerikai óvszerek felelnek meg a célnak!!!

Havibajkötők „Diana öv“.

Haskötők! (lógó has, köldök, sérv vagy gyomorbaj ellen!) (Női kiszolgálás.)

Gumi görsér harisnyák, értágulás, dagadt láb és gyermek láb ellen. — Mindennemű, a beteghég ápoláshoz és beteg kényelemhez szükséges szigorú eszközök eredeti gyári árak mellett. Kérjen ingyen és bérmentve a legújabb kimenetű árjegyzéket zárt borítékban, titoktartás-mellett.

Keleti J.

orvosi műszergyáros, BUDAPEST, IV. ker. Koronaherceg u. 27/B főszteleendő szervita rend zárda palotájában. Gyár: Bp est. Központi városház Alapított 1878

Eladó házhelyek.

Vecsey-Bruckner-féle kegyes alapítvány folytán a debreceni ref. Egyház tulajdonát képező az a földterület, mely a hadházi-ut mentén az Apafy utca és Berencz József lovasági laktanya között fekszik, 300 négyszögöles házhelyekké földarabolatván: e házhelyek mérségteljesen s igen kedvező részletvezetési föltelekek mellett eladók.

Értekezhetni Márton Imre egyház ügyvédnél Piac u. 44. sz. alatt.

Debrecen, 1905. április 20.

A debreczeni ref. egyház küldöttsége.

Vezérszó: Minden darab szappan a Schicht névvel tiszta és ment káros alkatrészekről.
Jótállás: 25.000 koronát fizet Schicht György ur Auszighan bárkinék, a ki bebizonyítja hogy szappana a „SCHICHT“ névvel valamely káros keveréket tartalmaz.

SCHICHT-SZAPPAN!

(„SZARVAS“ vagy „KULCS“-szappant)

használjuk

kiváló hatású tulajdonsága miatt

előnyös eredménnyel

bármely mosási célra, ugymint:

saját használatra minden ruhaneműnél és

mindenhez

ami egyáltalában mosva lesz.

Legelegánsabban készítek

uri öltönyöket, felöltöket, esőköpenyeket, sport-öltönyöket, dísz-magyar ruhákat, papi palástok, reverendák és fővegeket, valamint sikkes

EGYENRUHÁKAT

az új szabályzat szerinti kivitelben.

Készítek továbbá teljes **katonai felszereléseket** a legelegánsabban, **bármely fegyvernemhez**, úgy tényleges, mint tartalékos tiszt és egyéves önkéntes urak részére a legelőnyösebb árban.

A n. é. közönség nagybecsű pártfogását továbbra is kérve, maradtam kiváló tisztelettel

Prelovszky András

katonai és polgári szabó

Debreczen, Kossuth-utca 4. szám.

Kertek kiültetése alkalmából figyelembe ajánlom, nagy készletemet szép szőnyeg és virágzó növényekből olcsó árban.

Paczelt János

Debrecen, Kossuth-utca.